

**DIỄN BIẾN MẬT ĐỘ VÀ YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN
SỐ LƯỢNG CỦA RỆP SÁP GIẢ ĐU ĐỦ *Paracoccus
marginatus* Williams and Granara de Willink (Homoptera:
Pseudococcidae) TRÊN CÂY ĐU ĐỦ
Ở VÙNG HÀ NỘI VÀ PHỤ CẬN**

**Đoàn Thị Lương, Khuất Thị Phương,
Hồ Thị Thu Giang, Nguyễn Hồng Sơn, Nguyễn Văn Liêm**

TÓM TẮT

Bài báo cung cấp các dẫn liệu khoa học về biến động mật độ và yếu tố ảnh hưởng đến số lượng của loài rệp sáp giả đu đủ *Paracoccus marginatus* Williams and Granara de Willink (Homoptera: Pseudococcidae) hại cây đu đủ ở vùng ngoại thành Hà Nội. Kết quả điều tra từ tháng 1 đến tháng 12 năm 2017 cho thấy trong thời gian nghiên cứu, rệp sáp giả đu đủ xuất hiện thường xuyên và gia tăng mật độ từ đầu tháng 6, đạt đỉnh cao vào tuần thứ nhất của tháng 7, sau đó giảm dần, duy trì ở mức thấp cho đến giữa tháng 9. Từ cuối tháng 9, mật độ rệp sáp giả đu đủ lại gia tăng trở lại và đạt đỉnh cao mật độ lần thứ hai vào tuần thứ 3 của tháng 10 với mật độ ở cao hơn rất nhiều so với mật độ đỉnh cao thứ nhất. Trên đồng ruộng, mật độ rệp sáp giả đu đủ biến động phụ thuộc vào giống, tuổi cây và phương thức trồng đu đủ. Mật độ rệp sáp giả đu đủ trên giống Hồng Phi (Đài Loan), trên cây đu đủ 1 năm tuổi và trong vườn trồng xen chuối tương ứng cao hơn đáng kể so với trên giống đu đủ lùn (Thái Lan), cây đu đủ 2 năm tuổi và vườn đu đủ trồng thuần. Mật độ rệp sáp giả đu đủ ở vườn đu đủ trồng xen cây ngô luôn thấp hơn so với mật độ rệp sáp giả đu đủ ở vườn đu đủ trồng thuần mặc dù sự khác nhau về mật độ không quá lớn. Ở vườn đu đủ trồng độc canh rệp sáp giả đu đủ xuất hiện sớm hơn và luôn cao hơn so với ở vườn đu đủ trồng luân canh với cây khoai tây.

Từ khóa: *Cây đu đủ, giống đu đủ Hồng Phi, giống đu đủ lùn, Paracoccus marginatus, rệp sáp giả đu đủ.*

Người phản biện: GS. TS. Phạm Văn Lâm

Ngày nhận bài: 12/11/2018

Ngày thông qua phản biện: 17/12/2018

Ngày duyệt đăng: 24/12/2018